

Poglejte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. Skušajte imeti naročnino vedno vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

2c "GLAS NARODA" PO POŠTI NARAVNOST NA SVOJ DOM (izvenredni zbirki, nedelje in prazniki).
:: Čitajte, kar Vas zanima ::

Telephone: CHelsea 3-1242

Reprinted as Second Class Matter September 25th, 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 40. — Štev. 40.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 26, 1941—SREDA, 26 FEBRUARJA, 1941

Volume XLIX. — Letnik XLIX.

BREZ ZMAGE NI MIRU

Predsednik je rekel časnikarjem, da je treba priti do zmage, predno se lahko govori o mirovnih pogojih

Roosevelt proti vsaki omejitvi v predlogi za pomoč Angliji

Ko se je večeraj predsednik Roosevelt vrnil iz Hyde Parka v Washington, je takoj sprejel časnikarske poročevalce ter jim rekel, da je treba na mirovne pogoje čakati toliko časa, da Anglija zmaga. Prva stvar je zmagati, potem bo šele sklepanje mir, — je rekel predsednik.

Predsednik je časnikarjem tudi rekel, da je proti vsaki omejitvi, ki bi jo hotel kongres vključiti v predlogo glede pomoči Angliji, ker noče, da bi bila vlada ovirana pri vodenju pomoči.

Tudi državni tajnik Hull je v razgovoru z raznimi kongresniki odločno povedal, da nasprotuje vsakemu omejitvenemu dodatku v predlogi.

Pogovor na mir je prišel, ko so časnikarski poročevalci predsednika vprašali po konferenci z novim poslanikom v Londonu Johnom G. Winantom, ako misli poslaniku povedati kakšne mirovne pogoje, da jih poneso v London. Roosevelt pa je odgovoril, da je najprej treba zmagati, potem šele bodo prišli mirovni pogoji in slednjic trajni mir.

Na konferenci je predsednik tudi pojasnil, da njegova vlada smatra mejo med vzhodno in zapadno poloblo črto, ki teče sedaj med skrajno vzhodno točko Brazilije in skrajno zapadno točko Afrike, tako da pripada zapadni polobli Grenlandija, ne pa tudi Islandija in Azorski otoki. Na Pacifiku pa

dela mejo mednarodna časovna črta.

Predsednik ne ve pomena "Oceanije"

Poročevalci so predsednika prosili, da bi povedal svoje mnenje glede izjave japonskega vnanjega ministra Josuke Macuaka, ki je v poslanski zbornici rekel, da mora belo pleme Azijatom odstopiti Oceanijo.

Predsednik je odgovoril, da mu ni popolnoma jasno, kaj naj pomeni Oceanija. Na vprašanje, ako misli, da bo Holandska odstopila svojo Vzhodno Indijo Japonski, je odgovoril, da o tem ni še ničesar slišal.

Kanadčani nočejo Forda in Lindbergha

V zakonodaji province Ontario je rekel Sir Howard d'Egville, tajnik "Empire Parliamentary Association" da je v Mehiki dvajset tajnih pristajališč, ki bi se jih Nemci lahko poslužili napram Združenim državam.

Nadporočnik George Drew, konservativni voditelj v zakonodaji je izjavil, da se bodo odnečaji med Kanado in Združenimi državami le izboljšali, če bodo Kanadčani obsojali take ljudi kot sta Henry Ford in col. Lindbergh.

Po njegovem mnenju sta H. Ford in col. Lindbergh izdajalca tistega sistema, v katerem živita.

Delavstvo za svoje pravice

Delavski voditelj dolži Bethlehem Steel, da ogroža narod v njegovem narodno-obrambnem programu. — Unija zahteva 25 odstotno zvišanje plač. — Poročilo iz raznih delov dežele.

Van A. Bittner, okrajni ravnatelj CIO odbora za organiziranje jeklarjev, je obdolzil v Buffalo, N. Y., Bethlehem Steel Corporation, da ogroža narod pri njegovem narodno-obrambnem programu.

Če se hoče družba izogniti stiski v svojih Lackawanna tovarnah, mora izpolniti dvoje pogojev. Zanj je najboljši, če to stori, ker se bo v nasprotnem slučaju razširila stavka tudi na vse druge njene tovarne.

Nedavno so delavci glasovali, če naj zaštrajkajo ali ne. Za štrajk je bil oddanih 641 glasov, proti štrajku pa 1001 glas.

Kompanija zamore preprečiti štrajk s tem, da takoj zaposli vse suspendirane oziroma odpuščene delavce in da razpiše volitve za kolektivna pogajanja. V Lackawanna tovarni je zaposlenih 14 tisoč delavcev.

Unija dolži kompanijo, da je izprla najmanj 600 delavcev ter zahteva 25 odstotno zvišanje plač.

Bethlehem Steel Company ima za 1500 milijonov dolarjev vladnih naročil. Delavci s k i spor pri Allis Chalmers v Milwaukee, Wis., bo kmalu uravnani v obojestransko zadovoljstvo. Devet tisoč delavcev se je zadovoljilo z minimalnimi pogoji, ki jih jim je ponudila kompanija, katera ima za 45 milijonov dolarjev vladnih naročil.

V Marion, Ind., je vodstvo unije električarjev (AFL) naročilo svojim članom, naj se vrnejo na delo pri Farnsworth Television and Farm Corporation. Kompanija je obljubila zvišati delavcem plače.

V Kenoshi, Wis., so se uradniki Nash-Kelvinator Corpo-

ration sporazumeli s CIO avtnimi delavci. S sporazumom je odvrnjena stavka, ki bi nedavno zelo zakasnila vladno naročilo za trailerje.

Vojni department je pozval Motor Wheel Corporation, naj izroči že vsaj tisti material, ki je bil izgotovljen predno so zastavkali AFL avtni delavci v tovarnah v Lansing, Mich. — Korporacija ima za poldrugi milijon dolarjev vladnih naročil. William Munger, okrajni ravnatelj AFL unije avtnih delavcev, je rekel, da bo predlagal članom, naj se vrnejo na delo pri Motor Wheel Corporation. Stavka traja že štiri-najst dni.

Ker se v Youngstownu, O., niso mogli delavci sporazumeti glede plač z Republic Steel Corporation, jih je petsto zastavkalo.

V Pittsburgu, Pa., je izjavil A. J. Feerdhof, okrajni ravnatelj CIO, da je Vanadium Corporation pripravljena sprejeti nazaj na delo večino 400 stavkujočih delavcev, ki so pred tremi tedni zastavkali v njeni Bridgeville tovarni. Spočetka je korporacija zatrjevala, da jih pod nobenim pogojem ne bo zaposlila. Po zatrdilu Federoffa, stavka ni v soglasju z unijsko pogodbo.

Vodstvo CIO unije avtnih delavcev izjavlja, da bo pri Delavskem uradu obtožila Ford Motor Company omalovaževanja sodnijske odredbe, ker je družba brez vsakega tehtnega vzroka odsvolila iz svojih steklarne večje število delavcev.

Anthony Eden na Turškem

Angleški vnanji minister Anthony Eden se je z aeroplanom pripeljal iz Egipta v Istanbul, od koder se je s posebnim vlakom odpeljal v Ankaru, kjer bo imel s turškimi državniški važne razgovore glede balkanske krize.

Eden spremlja šef angleškega generalnega štaba general sir John Dill, kar pomeni, da bo v Ankari prišla na razpravo vprašanja o političnih in vojaških zadevah.

Kanadski proračun

Finančni minister J. L. Ilsley je izjavil, da bo kanadska vlada zahtevala od parlamenta, naj ji dovoli za fiskalno leto, ki se bo začelo dne 1. aprila, 1300 milijonov dolarjev za financiranje vojne. Za pokritje običajnih vladnih stroškov bo kongres skoro gotovo dovolil 443.131.000 dolarjev.

V preteklem fiskalnem letu so znašali vojni stroški 700 milijonov dolarjev.

FORDA TOŽI ZA MILIJON DOLARJEV ODŠKODNINE

Herbert Harris iz Salem, Mo. je vložil v zveznem sodišču proti Ford Motor Company, njenemu osebnemu ravnatelju H. Bennettu in trem drugim Fordovim uslužbencem tožbo za milijon dolarjev odškodnine.

Odškodnina naj bi mu bila izplačana za poškodbe, ki jih je dobil dne 8. avgusta 1937, ko so Fordovi najeteži razbili delavsko zborovanje v Dallas, Texas. Fordovim najetežem je dal tozadevno povelje Rudolf Rutland, superintendent Fordovih tovarn v Dallas.

V obtožnici je rečeno, da so takrat Fordovi ljudje Harrisa do nezavesti pretepli, ga odvedli iz mesta, ga do golega slekli, namazali s smolo in obsuli s kurjim perjem.

Grki odgovarjajo Mussoliniju

Grki odgovarjajo na Mussolinijev govor v nedeljo v Rimu, ko je rekel, da so imeli Italijani v Albaniji le nekaj tisoč izgub. Grki pa na to odgovarjajo, da je bilo "izločenih iz bojev" 105.000 Italijanov, med njimi tudi 20.000 vjetih. Poleg tega so Italijani izgubili 130 aeroplanov in vojnega materiala za vrednosti \$7.000.000, med tem 130 topov, 1500 lahkih možnarjev, okoli 700 strojne in veliko zalogo navadnih pušk, municije in drugih vojnih potrebščin.

Večeraj so grški letalci na laške postojanke vrgli na 10 ton bomb in so razbili mnogo tankov in oklopnih avtomobilov. Izstreljeni so bili tudi trije laški aeroplani.

Laški ujetniki so povedali, da je vsak laški vojak dobil od Mussolinija tiskano pismo, ki pravi, da bo Mussolini ob prvi priložnosti med njimi.

General Weygand v Zapadni Afriki

Angleška Reuterjeva agencija poroča, da je vprizoril general Maxime Weygand obsežno inšpekcijsko potovanje po francoskih kolonijalnih posestvih v Dakaru v Francoski Zapadni Afriki.

Na potovanju ga je spremljalo več višjih častnikov.

Poškodovano letalo na ameriških tleh

Austin J. Mahoney, carinski kolektor v Rochester, N. Y., je dobil iz Washingtona poročilo, da je kanadska vlada upravičena do kanadskega letala, ki je moralo prejšnjo nedeljo v tankašnji bližini precej poškodovano pristati. Letalo bodo spravili do meje, odkoder ga bodo prepeljali angleški vojniki na aerodrom v Dunville, Ontario.

"Lend-lease" predloga pomeni vojno

Značilna izjava demokratskega senatorja iz Idaho. — Predlogi je sprejem zagotovljen, kajti zanjo bo glasovalo najmanj 52 senatorjev.

Senator D. Worth Clark, demokrat iz Idaho, je izjavil: — Če bo senat sprejel z veliko večino predlogo glede pomoči Angliji, bo s tem toliko rečeno kot da je vojna napovedana.

— Pa n'kar se ne razburjajte, — je porogljivo dostavil. — Vojne ne bomo imenovali s pravim imenom. Vojni bomo rekli enostavno "lend-lease" predloga. Nihče naj ne misli, da se bori Anglija za demokracijo. Ne, Anglija se bori za trgovsko nadvlado. — Nemški nacizem, laški fašizem, ruski komunizem, angleški imperikalizem, — to so pojmi, med katerimi ni prav posebne razlike.

Po Clarkovem zatrdilu je "lend-lease" predloga tisto orodje, ki bo omogočilo predsedniku voditi nenapovedano vojno kjerkoli na svetu.

Dasi pomeni predloga vojno, jo bo po Clarkovem mnenju senat odobril.

Poskusno glasovanje med senatorji je pokazalo, da bo najmanj 52 senatorjev glasovalo za predlogo, dasi bi za sprejem zadostovalo že 48 glasov. Za predlogo bo glasovalo 46 demokratov, 5 republikancev in 1

neodvisni senator; proti nji 8 demokratov, 11 republikancev in 1 progresivec; 10 demokratov in 11 republikancev ni hotelo povedati, kako bodo glasovali. Končno glasovanje se bo vršilo najbrž v četrtek ali petek.

Z izpremembami, ki jih bo predlagal senat, bo predloga vrnjena poslanski zbornici, ki jo je že odobrila, mora pa odobriti že izpremembe.

Nato bo izročena predloga predsedniku Rooseveltu v podpis in bo postala zakon. Neki zastopnik administracija je rekel: — Saj veste, kako je z našim senatom: precej počasen je.

Predsednik bo imel pravico po svoji preudarnosti ukreniti, kakšne pomoči naj bo deležna Anglija v boju z Nemčijo. Pomagati ji bo smel z vsemi mogočimi sredstvi, edinele ameriškega vojaštva ji ne bo smel poslati na pomoč.

Sprejem "lend-lease" predloge bo eden najhujših udarcev za Hitlerja, kajti Anglija bo dobila iz Amerike vse, kar ji bo treba.

CINCĀR - MARKOVIČ V BUDIMPEŠTI

Budimpešta je v zastavah in razkošno okrašena, da sprejme jugoslovanskega vnanjega ministra dr. Aleksandra Cincara-Markovića, da vrne obisk pokojnega madžarskega vnanjega ministra Štefana Csakyja.

Časopisje ob tej priložnosti piše o velikem prijateljstvu med Madžarsko in Jugoslavijo.

Dr. Cincar-Markovič bo ostal v Budimpešti štiri dni; prva dva dneva kot gost madžarske vlade, ostala dva dneva pa kot navadni obiskovalec.

V Budimpešto pride danes dopoldne ob 9 ter bo naprej obiskal vnanjega ministra dr. Ladislava de Bardossya in ministrskega predsednika gro-

fa Pavla Telekija, popoldne pa ga bo sprejel v avdicijeni regent admiral Nikolaj Horthy. Zvečer bo jugoslovanski vnanji minister gost na banketu, ki ga bo priredil njemu na čast regent admiral Horthy.

Jutri popoldne bosta jugoslovanski in madžarski vnanji minister podpisala jugoslovansko-madžarsko prijateljsko pogodbo.

Zvečer bo dr. Cincar-Markovič na čast slavnostni banket v palači vnanjega ministrstva in s tem bodo končane uradne zadeve njegovega obiska.

Dr. Cincar-Markovića spremlja 20 jugoslovanskih časniki, med njimi tudi urednik dr. Mačkovega lista "Hrvatski Dnevnik."

Zahteva ameriških duhovnikov

Dobrodelni in industrijalni odeski vodilnih ameriških verskih zvez so izdali ugotovilo, ki ga je podpisalo 650 duhovnikov, naj bi bili v vseh obrambnih industrijah ustanovljeni posebni odbori, sestojeci iz zastopnikov delavstva in podjetništva.

— Dokler se kaj ne ukrene za zaščito demokratiških odnosov v ameriškem industrijalnem življenju, bo naša svoboda v nevarnosti in bo ogrožen naš način življenja.

S posredovanjem omenjenih odborov bi bilo mogoče preprečiti stavke in izprtja in bi se dalo potom posredovanja uravnati večino sporov.

Države imajo od zganja velike dohodka

Od davka na alkoholne pijače imajo posamezne ameriške države petnajstkrat več dohodka, kot so ga imele pred prohibicijo, dasi ljudje ne pijejo toliko kot so pili pred prohibicijo.

Lani so dobile države iz tega vira 320 milijonov dolarjev, leta 1935 pa samo 21 milijonov dolarjev.

Najnižji državni davek na galono žganja je v državi Nevada, namreč 40 centov, najvišji pa v državi Maine, namreč 52.20.

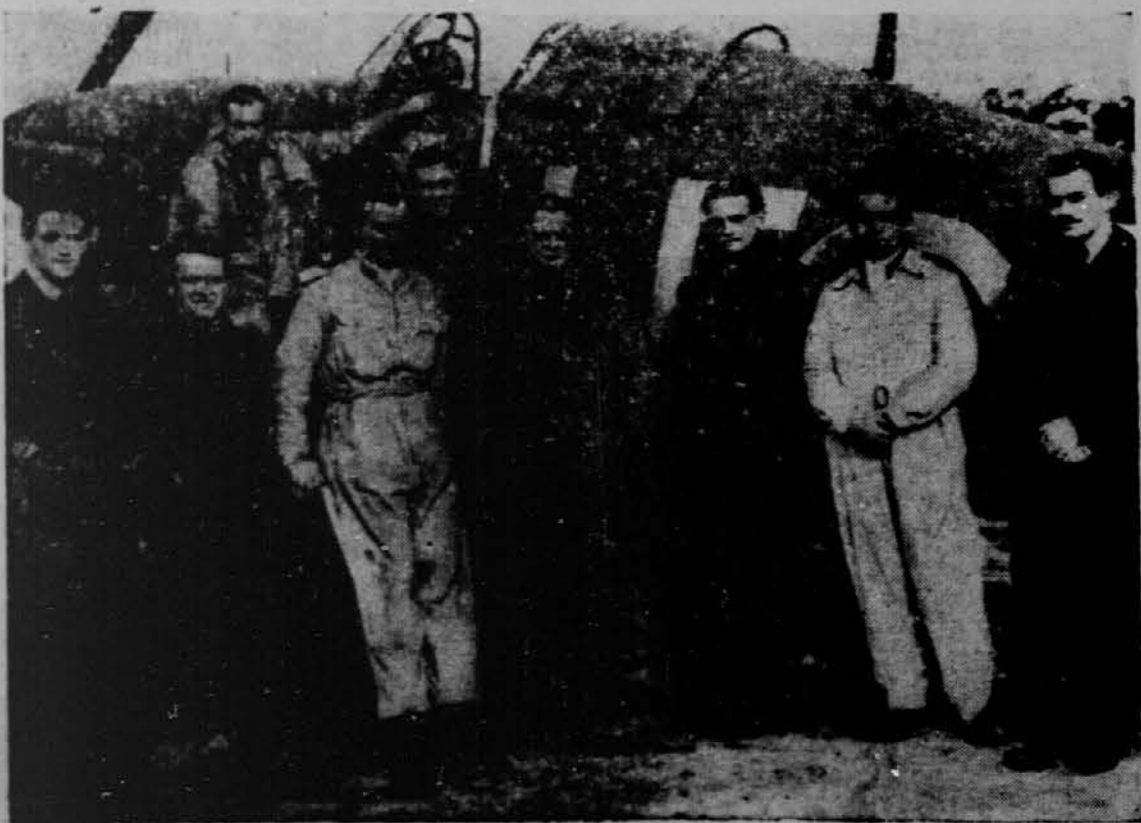
V Californiji znaša državni davek na galono vina samo 1 cent, v državi Minnesoti pa en dolar.

V petih državah je na galono piva dva centa državnega davka, v državi Mississippi je pa treba od galone piva plačati 21 in pol centa davka.

Vojna bo trajala deset let

V državni zbornici v Des Moines, Iowa, je izjavil washingtonski zastopnik Ameriške legije John Thomas Taylor: — Sedanja vojna bo trajala najmanj deset let po Taylorjevem zatrdilu, bodo ameriške bojne ladje spremljale ameriške tovarne parnike v Evropo, kakorhitro bo sprejeta "lend-lease" predloga.

KANADSKI LETALEC DOBIL VISOKO ODLIKOVANJE

Poveljnik letalskega škadrona Douglas Bader, ki je najboljši kanadski letalec, je prejel za svoje zasluge v bojih z nemškimi letalci visoko vojaško odlikovanje. Bader (sredi) je izstrelil 10 nemških tero planov, še več pa jih je poško doval.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation). Frank Saksev, President; J. Lupsha, Sec. - Place of business of the corporation and address of above officers; 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

48th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays and Holidays. Subscription Yearly \$6.-. Advertisement on Agreement.

En celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.-; za pol leta \$3.-; za četrt leta \$1.50. - Za New York za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.-; za pol leta \$3.50.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 1-1242

KONEC MUSSOLINJEVE SLAVE

Sedaj evropsko vojno sta imela v mislih edinole Mussolini in Hitler. Vse druge države so bile proti vojni; vse evropske države: tiste, ki je pozneje Hitler podjarmil, in tiste, ki jih še ni.

Protifašistični državniki so bili preveč slepi ali preveč nevedni, da niso že prej spoznali Hitlerjevih in Mussolinijevih načrtov. Ali so jih pa spoznali in so si mislili: - Naj govori, karkoli hoče, saj vse skupaj ni nič drugega kot ošabno gobezdanje.

Kmalu se je pa izkazalo, da ni bilo prazno govoričenje. Takrat je bilo pa že prepozno.

Če bi ne bili protifašistični državniki preveč lahkomisljeni in popustljivi, bi vojna najbrž ne izbruhnila, ako bi pa izbruhnila, bi se že zdavnaj končala s popolnim porazom Hitlerja.

Hitler in Mussolini sta nenehoma zatrjevala, da jima manjka prostora; da Nemčija in Italija nista dovolj veliki za naraščajoče nemško in italijansko prebivalstvo.

Danes vemo, da Mussolini ni iskal prostora, kamor bi poslal, oziroma kjer bi naselil odvisno laško prebivalstvo, ampak je bila to le kinkica za razne stranske namene.

V resnici je nameraval razširiti vojaško in mornariško nadvlado nad vsem Sredozemjem, nakar bi začel širiti svojo oblast po Evropi in Afriki.

Iz Libije je nameraval napasti Egipt in Tunizijo, Angleški Sudan, angleške postojanke ob Rdečem morju ter Grčijo in Turčijo. Dodekaneškega otočja se je zato polastil, da bi mu služilo za oporišče pri operacijah proti Sueskemu prekopu.

Libija mu je dala utrjeno obrežno črto ob Sredozemlju, Tunis, ki je ob najjužnem predelu Sredozemskega morja, naj bi mu služil za zračno oporišče. S Tangirom je skušal dobiti Mussolini kontrolo nad zapadnim delom Sredozemskega morja, nakar bi postalo Sredozemsko morje zares "mare nostrum", to se pravi: naša, to je italijanska last.

V gospodarskem pogledu so bile italijanske kolonije silno slab investment. Italija je porabila ogromne vsote denarja za njihov razvoj in sicer brez najmanjšega upanja, da se ji bo v to svrhu naložen denar kdaj obrestoval.

Vsaka poteza, ki jo je napravil Mussolini zadnjih pet let v mednarodni politiki je bila priprava za zavojevanje. Iz tega razloga je tekom španske državljanske vojne pomagal fašističnemu generalu Francu, in ko je bila Francija že zrušena, ji je napovedal vojno, trdno prepričan, da je napočil njegov dan.

Mussolini je igral nevarno hazardno igro in je izgubil. Danes je eden najbolj razočaranih ljudi v Evropi. Če mu Hitler pravočasno ne priskoči na pomoč, bo imel težko delo s svojimi sovražniki, poleg tega se bo pa obrnil proti njemu tudi italijanski narod, ki je začel čedalje jasneje spoznavati, kam ga je zavedlo slepo zaupanje v voditelja laškega fašizma.

Po vsem svetu se izgnani Italijani organizirajo in pripravljajo na usoden udarec. Vedo namreč, da je italijanski narod napram Mussoliniju brez moči, dokler so Hitlerjeve armade onkraj meje.

Vedo pa tudi, da bo odločilna zmaga Anglije in njenih junaških zaveznikov navdala italijanski narod z novim upanjem, da se mu bo mogoče primerno pripraviti na usodni trenutek.

MILJONARJEV TESTAMENT.

Te dni so na sodišču v Buenos Aires odprli testament milijonarja Repetta, ki je zapustil 18 milijonov, pa ni imel otrek. Imel je nekaj daljnih sorodnikov, katerim je zapustil 2 milijona pesosov. Nadalje se je spomnil milijonar vseh bolnišnic v mestu, katerim je naklonil skoraj tri milijone. Večjo vsoto so dobile še dobrodelne ustanove, gasileci, - najbolj zanimiv pa je tisti del njegove oporoke, v katerem se je spomnil vseh preprostih ljudi, ki so mu kdaj v življenju storili kako uslugo. Nobenega ni pozabil. Spomnil se je vratarja v svoji hiši, nočnega čuvaja, ki je stal pred ogrom njegove hiše, hrivca, ki ga je strigal, vajencev in ljudi, ki so mu uprinali šis trgovin nakupljene stvari, cele vrste policajev, ki so imeli svoj "revir" v bližini njegove hiše, uradnikov tiste banke,

kjer je imel naložen denar, dolgoletnih nastavljenecv tistih obratov, kjer je svoj čas sam delal, vseh nameščencev v svoji hiši, skratka vseh, ki so mu kdaj storili oziroma bili z njim skupaj pri delu. Okoli 100 ljudi je dobilo volila po 3000 do 5000 pesosov, nekateri pa tudi večje vsote.

PESMARICA

"Glasbene Matice" Uredil dr. Josip Cerin Stane samo \$2.-

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. - Dobite jo v Knjižarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Iz Slovenije

OGENJ V RUDNIKU.

Že več mesecev se širi v podzemlju kočevskega rudnika nevaren požar, ki spravlja v nevarnost glavni podzemeljski rov. Več zidarjev se trudi, da bi ga omejili ali pogasili na način, ki je običajen v takih primerih. Zadnje čase je prišlo več strokovnjakov in delavcev, ker je njihova pomoč nujna in potrebna. Delo je naporno in zelo nevarno človeškemu zdravju. Trajalo bo še nekaj tednov ali celo mesecev, preden bo ogenj pogasjen. Treba bo velikih naporov in stroškov.

KONJIŠKA ZEMLJA JE NA PREGOBU ZELO BOGATA.

To dokazujejo obratujoči prenegovniki Stranice, Črešnjice, Stanovsko in deloma že ali pa še nedotaknjeni prenegovniki Radana vas, Konjiška gora, Zbelovo. Po mnenju rudarskih strokovnjakov, ki so pred časom natančneje pregledali zlasti nekatere kraje, leže po raznih krajih velike količine še nezisledenega premoga. Rudarsko ravnateljstvo v Ljubljani pa se je odločilo, da se začne z iz-vedovanjem. Vse doslej namreč velja premog za neokriti zaklad med ljudstvom konjiškega okraja. Prvi rezultat iskanja je bilo odprtje premogokopa v Črešnjicah, kar je delo rudosleda Korošca iz Frankolovega. Najbolj aktivno podjetje je v izsledovanju premoga rudarsko podjetje Fr. Kobal iz Poljčan. Zaenkrat je vse delo okrog iskanja osredotočeno na področju občine Opolonica, kjer je v Malahorni odkrilo bogato ležišče svetlega premoga. Tšče ga tudi nad Opolnico, kjer utegne biti precej čemega premoga, dočim pri Markačici ni dalo še nobenih rezultatov. Drugo leto se bo v tej smeri delalo še dalje na drugih točkah Pohorja. Odkritja prenegovnih skladov bi bili veseli zlasti delovni ljudje konjiškega okraja, ki bi jim to pomenilo lep kos belega kruha.

DVOJKA STA DOBILA PRAVDO PROTI NEZAKONSKEMU OČETU.

Te dni je prejele mariborsko sodišče zelo zanimivo razsodbo v tožbi dveh nezakoniskih dvojčkov izpod Pohorja

za priznanje očetovstva. Tri leta je trajala ta pravda. Mariborsko sodišče se je prepričalo o resničnosti izpovedb mlade Pohorke in je obsodilo nezakonkega očeta njenih dvojčkov na mesečno plačevanje po 100 din od časa vložene tožbe. Dvojčka pa sta se pritožila. V pritožbi sta zahtevala preživnino že od rojstva dalje. Prizivno sodišče je prizivu ugodilo in vrhovno sodišče v Ljubljani je razsodbo potrdilo.

ZASTRUPLENJE.

Rodbina Gabriela Žilavca v Gornji Radgoni se je odpravila k zajtiku. Kmalu po zaužitju kavi je postalo slabo. 75 letni Mariji Žilavčevi, ki je pričela bruhati, da so morali poklicati zdravnika. Še preden je ta prispe, je postalo slabo tudi soprogu Gabriela Žilavca, in nato še služinčji. Ker pa drugi služinčjini, ki je zajtrkovala samo mleko, je bilo takoj jasno, da gre za zastrupljenje s kavo, kar je nato ugotovil tudi zdravnik. Vendar je Marija Žilavca, ki je bila rahlega zdravja, kmalu nato izdihnila. Tudi sinajze soproga je resno.

POSESTVO JE ZAPRAVIL IN SE OBESIL.

V Kalisah pri Železnikih je pred nekaj leti prevzel lepo posestvo od svojega očeta Rudolf Kalan, vdan pijači. Gospodarsko poslepe je zdel v razpadu, hiša je bila dana v najem, cnako del posestva, Rudolf Kalan je posestvo razprodal, denar pa zapravil po gostilnah. Te dni je rekel svojim, da gre v Seice po opravkih. Od tega dne ga ni bilo več videti. Ker pa so bili sosedje že vajeni, da pokojnega ni bilo videti pri hiši po več dni, se niso dosti zanimali zanj. Nekaj otroci pa so prišli na podstrešje njegove hiše in našli Rudolfa obešenega. Pokojnik je bil star 39 let, še neozženjen, močno razvite postave in čedne zunanosti, da se je za njim oziralo marsikatero dekle.

DOSMRтна JEČA IVANA SLOPŠAKA POTRJENA.

Kakor smo svoj čas obširno poročali, je bil julija meseca obsojen na dosmrtno ječo in na trajno izgubo častnih pravice

VABILO na Veselico

katero priredi Slovensko Samostojno Društvo Moxham V SLOVENSKEM DOMU na MOXHAM, PA.

v SOBOTO, 1. MARCA (Pričetek ob 8. uri zvečer.)

Vabljeni ste vsi, stari in mladi, od blizu in daleč, da posetite to veselico. Zabave bo dovolj, zato bo gledal

MARTIN DRAGER in NJEGOV ORKESTER ki bo igral valčke in polke. VSTOPNINA SAMO 25c.

Slepe družstva je bil da vsaki član, ki se ne vdeleži te veselice, plača 50c. v društveno blagajno. Zapomnite si, da ne bo prekanja.

Torej na svidenja v soboto 1. MARCA v Slovenskem Domu. J. Polantz, taj.

odpuščeni podnarednik, 24 letni Ivan Slopšak, pristojen v Brežice. Obsojen je bil zaradi zavratnega umora nezgodnega invalida, znanega tihotapca saharina, kokaina in eksportnih cigaret Antona Hribernika.

Kakor je bralcem gotovo še v spominu, so v maren lani našli Hribernika zverin-ko umorjenega in zakopanega v neki zapisnici blizu Kleč. Slopšak in Hribernik sta se spoznala v jetnišnici in po Slopšakovih izjavah na obravnavi umora, sta bila poslej takorekoč nerazdružljiva tovariša v sumljivih tihotapskih poslih, pri katerih sta se - prav tako po Slopšakovem pripovedovanju - na kraju sprla, baje zato, ker je hotel Hribernik, vpeljan tihotapec, slepariti novince Slopšaka. To je obema postalo usodno. Hribernika je stalo življenje, Slopšaka pa prostost do smrti. Svojo krivdo za Hribernikovo smrt je zkušal Slopšak zvrčati na Hribernika samega, pa se je tako zapletel v protilovja, da mu odisče ni moglo dati vere in ga je v zmislu obtožbe obodilo za premissljeni umor.

S to sodbo Slopšak ni bil zadovoljen in je po svojem branilecu dr. Mucu predlagal revizijo procesa zaradi izreka o krivdi, pa tudi priziv zaradi previsoke odmere kazni. Te dni je vrhovno sodišče obravnavalo predlog, a je po proučitvi dokaznega gradiva tako predlog za revizijo, kakor tudi priziv v celoti zavrnilo in potrdilo prvotno razsodbo petčlanskega senata.

Peter Zgaga

Iz Rima poročajo, da so začeli v Italiji strojiti pasje kože, ki so baje zelo pripravne za obutev, ročne torbice in pasove. Poročilo je pa pomanjkljivo, ker ne pove, kaj je s pasjim mesom. Čemu vendar tajiti?

Naš pregovor pravi, da ljudje v sili muhe žre. Zakaj bi torej Lah - po Mussoliniju zaslugi - večsi ne preivošč pasje pečenke?

KMET JE NA POLJU IZORAL ZAKLAD.

Iz Novega mesta poročajo: V okolici Šent Petra je oral celino marljiv kmetič. Ko je z voliči preoral že dobršen del polja, je izpod pluznega noža zdrljenil v brazdo del male lončene posode, ki je bila podobna kepi stare razpokane ilovice. Iz te kepičce se je v brazdo vsulo več žoltilih okroglih podobic. Kmetič je sodil, da so to nekakšne svetinjice izdelane iz medu, ki so jih zakopali otroci v zemljo. eš kar dosti se ni zmenil zanje. Po končanem delu pa je kmetič vseeno spravil nekaj "svetinjic" v hlačni žep, da jih ponese domov otrokom.

Šele nekaj dni po dogodku, ko je neki njegov prijatelj dobil v roke eno takih najdenih podobic in jo je pokazal v mestu nekaterim znancem, se je ugotovilo, da so najdene "svetinjice" stari rimski zlatniki, kovani na roko. Zlatniki potekajo najbrž še iz dobe cesarja Vespazijana. Zlatnike je morda zakopal v tamošnji zemlji kak rimski vojščak, ki je bil na pohodu z rimsko legijo. Najdeni kovanci, ki so še zelo dobro ohranjeni in se na njih da razločno brati napis, imajo poleg tega, da so iz zlata, torej lepo starinsko vrednost.

Bilo bi prav, če bi se zlatniki odkupili za kateri muzej, kjer bi delali čast vsaki, še tako pestri in bogati denarni zbirki. Spričo te najdbe bi tudi ne bilo odveč, če bi pričeli kopati dalje okrog mesta, kjer so bili najdeni zlatniki v večjem obsegu. Morda bi se tudi izdatno izplačalo.

LEPA PRILOŽNOST

V starem kraju imam dobiti ameriških 300 dolarjev. Ako želi kdo v starem kraju kako denarno zadevo urediti, naj se obrne na mene in se bova dogovorila, kako se naj zadeva reši. - FRANK CASH, Box 413, Mt. Pleasant, Pa. (3x)

Dandanes je vse hladen rču.

Poslušal sem dva mlada poročena, in njune besede so mi zlele kakor hladno in skarno finančno poročilo.

Ker on dovolj ne zasluži, ona še šest mesecev delala, bosta pohištvu plačala in prhranila še sto dolarjev, kar lprvo naplačilo za karo.

Po treh letih ji bo kupil krnen kožuh. Nato si bosta privoščila poročno potovanje v Florido ali Californijo.

Po petih letih bo imela prvega otroka, po šestih letih drugega. Potem nič več.

Vse preračunano, vse življenje usmerjeno natančno po računski formuli.

Potem si pa še kdo drzne govoriti o romantiki življenja.

Rojaki na Franklin, Conemaugh, Bon Air, Park Hill, Windber, St. Michael, South Fork, Dunlo, Lloydell, Johnstown in okolici, ne pozabite, da v soboto zvečer, 1. marca, pridejo Slov. Samostojno društvo Moxham veselico. Prijazna družba, dobra postrežba, in tudi izvrstna godba bo zagotovilo, da bo potekel res prijazen in zabavni večer.

6. septembra bo jugoslovanski kralj Peter star osemajst let. V starokrajških listih čitaj, da so se že začele vršiti po vsej kraljevini priprave za svečano kronanje.

Peter je simpatičen in menda zelo brihten fant. Ali bi ne bilo škoda, če bi ga zadel a usoda bratranca Mihaela, ki pod Hitlerjevo komando "vlada" Romunski?

Toda 6. septembra je še daleč, daleč. Do tistega časa se utegne zemljevid Balkana povsem spremeniti, in bi ne bilo prav nič čudnega, če bi se svečanosti kronanja sploh ne vršile.

Razočaranje

Postaren pečlar, ni ljubil družbe, in ki je bil vedno bolj sam zase, je nekje iztaknil precej denarja. Ali ga je zadel prbingu ali v loteriji, ne vem.

Denarja je pa imel dovolj, da bi si lahko marsikaj privoščil.

Mestni veletrgovini je pisal po katalog ter iz njega izbral pohištvu za dve sobi, nekaj aluminijaste kuhinjske posode in pa - če vjamete ali ne - kopalno kad, ali kot se reče po naše bathtub. Lep, porcelanast bathtub.

Nekaj denarja je poslal vnaprej, za ostanek se je pa zme-nil, da bo plačal, ko bo sprejel blago.

Po štirinajstih dneh so mu z velikim truckom pripeljali naročeno.

S pohištvom je bil zadovoljen, istotako tudi s kuhinjsko posodo, edinole bathtub mu ni bil povšeči. Bathtuba ni hotel plačati, in so jo morali odpeljati nazaj.

Zvečer je ves srdit sedel k mizi in napisal veletrgovini sledeče pismo:

- S pohištvom sem zadovoljen. Je res tako kot je v katalogu naslikano. Zadovoljen sem tudi s kuhinjsko posodo. Taka je kot v katalogu. Bathtub sem vam pa nazaj poslal. V katalogu sedi v bathtubu lepo mlado dekle, vi ste mi pa poslali bathtub brez dekleta.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom KLANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 47. leto Članstvo 37,000 Premoženje \$4,500,000 SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 122.56% Če boš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in najsolventni podporni organizaciji, KLANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti. K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje. K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00. K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če se nisi član ali članica te močnega in bogate katoliške podpore organizacije, potrdi se in pristopi takoj. Za pojavnika o zavarovalnini in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na: GLAVNI URAD 351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

DARILNE POSILJATVE v JUGOSLAVIJO in ITALIJO 100 DIN \$ 2.00 200 DIN \$ 3.95 300 DIN \$ 5.75 500 DIN \$ 9.00 1000 DIN \$17.50 2000 DIN \$34.00 5000 DIN \$82.50 V DINARJIH 50 LIR \$ 2.95 100 LIR \$ 4.85 200 LIR \$ 9.20 300 LIR \$13.50 500 LIR \$21.75 1000 LIR \$43.00 2000 LIR \$85.00 V LIRAH Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.-. Vred razmer v Evropi ni mogoče v Jugoslavijo in Italijo nakazati denarja v DOLARJIH, temveč samo v dinarjih od. Vred. leto velja tudi za vse druge evropske države. FOLENIČ PUBLISHING CO. 11 : PONIŠKI ODBELEK : 11 216 West 18th Street, New York

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Zasedanje kanadskega parlamenta

V ponedeljek je zopet pričel svoja zasedanja kanadski parlament v Ottawi.

Najvažnejši dogodek sedanjega zasedanja bo državni proračun, ki ga bo poslanski zbornici na Parlament Hillu predložil finančni minister H. S. Proračun bo brezpogojno vseboval znatno povišane davke.

Vendar pa to kanadske javnosti ne zanima toliko kot zanima naznanilo o vojaških načrtih za leto 1941, ki ga je objavil ministrski predsednik Mackenzie King obenem s sporočilom, da je bila obvezna vojaška služba podaljšana od 30 dni na 4 mesece.

King je naznanil naslednje: 1. Kanadska vojna mornarica bo zelo povečana. Po sedanjih načrtih bo število bojnih ladij podvojeno in ravno tako moštvo.

2. Čez morje bodo poslani naslednje vojaške skupine: dodatna skupina vojakov za kanadski vojaški zbor pod poveljstvom generalnega poročnika A. G. L. McNaughtona; ena brigada tankov z vojnim zborom; tretja divizija in ena oklopna divizija.

3. 25 novih zračnih škvadronov; zračni vežbalni načrt je 8 mesecev pred časovnim redom; kanadska zračna obramba po povečana.

4. Urejeno je vse za večjo izdelavo vojnega materiala. Tekom letošnjega leta računajo, da bo najetih 200,000 mož in žena za izdelavo potrebščin za armado.

V svojem poznejšem oznanilu je King objavil, da bo onstran morja postavljen nov kanadski zračni škvadron, ki bo sestavljen iz samih Kanadčanov, ki bodo imeli kanadske uniforme, ki se razlikujejo od angleških.

Kanadsko letalsko silo bo spočetka preskrbeljevalo moštvo angleške kraljevske zračne sile (Royal Air Force), pozneje pa bo prevzela to službo kanadska letalska armada (Royal Canadian Air Force). Spočetka bodo poveljevali kanadski zračni sili starejši angleški častniki, katere pa bodo v kratkem nadomestili kanadski častniki.

Zračni minister Power je na časnikarski konferenci povedal, da bo Kanada letos potrebovala v letalski službi 36,000 mož. Mnogo kanadskih letalcev je že bilo poslanih v Anglijo, drugi pa čakajo, kdaj bodo poslani. Še mnogo več pa jih dokončuje svoje vežbanje.

Major Power je rekel, da bodo znašali triletni vežbalni stroški \$600,000,000 in more-

biti celo \$1,000,000,000, k čemur bo Kanada prispevala 520 milijonov dolarjev.

Kot je rekel ministrski predsednik, se hoče Kanada kar najbolj poslužiti svoje moške sile ter bo vsako leto vpoklicala 72,000 novincev na štirimesečno vežbanje.

Po najnovejši odredbi bodo poklicani v obvezno vojaško službo samo mladeniči v starosti 21 let. Starejši moški bodo poklicani le v slučaju potrebe. Pri vpoklicu ne bo nobenih izjem, le iz tehta vzroka bo temu ali onemu vpoklic odložen. Zlasti sezonskim delavcem bo dovoljeno, da bodo prihajali na vežbanje po končani sezoni.

Zaradi velikih vojnih stroškov priporoča kanadska vlada narodu varčnost, ter ga napeljuje, da kupuje v čim največji množini vojne hranilne znamke. Vlada pričakuje, da bo kupilo 2,000,000 Kanadčanov teh znamk za znesek \$120,000,000.

Ministrski predsednik je pozival Kanadčane, da naj v sedanjih vojni žrtvujejo, kolikor morejo, da rešijo krščansko kulturo pred uničenjem.

Glede bodočnosti prihodnjih mesecev je rekel: "Vodili bomo popolno vojno z vso krutostjo."

ZADRUGA SE JE DOBRO OBNESLA

Zadružna rafinerija v Saskatchewanu je sama začela določati cene. — Lani je obratovala dvanajst mesecev brez najmanjšega prekinitvenja.

Iz mesta Regina v Saskatchewanu poročajo:

"Velike privatne oljne družbe so podražile cene svojim produktom. V tem pogledu so skušale dobiti na svojo stran tudi zadružne rafinerije, kar jim pa ni uspelo."

Na šestem letnem zborovanju so delegatje "Consumers Cooperative Refineries" sklenili sami določati cene oljnim produktom, pa če je to velikim oljnim družbam prav ali ne.

Nove cene so bile določene z vrednostjo, ki jo imajo oljni izdelki v Regini ter je pri njih vpoštovan tudi prevoz med Regino in mestom, kamor je treba produkte poslati. Cene se bodo spremenile le v slučaju, če bi se surovo olje podražilo in bi se stroški predelave povečali. Zadruga bo pošiljala olje po najkrajši poti, kar delajo tudi druge oljne družbe, ki pa računajo dosti daljšo pot.

Leta 1940 je imela zadruga za 1580,267 dolarjev trgovskega prometa, torej edih 600 tisoč dolarjev več kakor leto prej.

267 krajevnih zadrug je kupilo od zadružne rafinerije nad 10 milijonov galon olja.

Velike oljne kompanije so skušale zadružno rafinerijo izrinuti iz prometa ter ji onemogočili dobavo surovega olja. Vsa njihova tozadevna prizadevanja so se pa izjalovila. Zadružna trgovina je imela namreč nad četrto milijona dolarjev čistega dobička, ki bo razdeljen med zadrugarje.

V zvezi s tem je pa še ena stvar izredno važna in značilna. Zadružna rafinerija v Regini je bila v zapadnem delu Kanade edina rafinerija, ki je lani 12 mesecev brez vsakega presledka obratovala.

Biddle v Toronto

V Toronto je dospel Anthony J. Drexel Biddle Jr., ameriški poslanik pri izgnanih evropskih vladah, ki imajo v Londonu svoj glavni stan. V Torontu si je ogledal kemp Little Norway, kjer je centralno vežbališče Norvežanov, ki so se pridružili zaveznikom. Prečno bo Mr. Biddle odpotoval v London, bo obiskal v Ottawi tudi nizozemsko princeso Julijano.

V angleškem mestu bo Mr. Biddle ameriški poslanik pri izgnani norveški, belgijski, nizozemski in poljski vladi.

Norveški poslanik na inšpecijskem potovanju

Kot poroča norveško poslanstvo iz Washingtona, je odpotoval norveški poslanik Wilhelm Morgenstjerne v Toronto, kjer si bo ogledal vežbališče, ki je bilo lani zgrajeno v Kanadi za norveško zračno silo.

Prvi oddelek norveških letalcev bo v bližnji bodočnosti poletel v Anglijo in se pridružil angleški zračni sili.

Rudarji, v uniji je Vaša rešitev!

(V naslednjem objavljamo poziv, ki ga je izdala Kirkland Lake Mine and Mill Workers unija št. 240. Poziv se prav posebno tiče neorganiziranih zlatokopov v zlatih poljih severnega Ontaria. Na prošnjo tajnika omenjene unije, ga objavimo.)

Piše ALEX SUSNAR

Najprej si površno oglejmo uspehe, ki so jih dosegli majnerji v Alberti in British Columbij s pristopom v delavsko organizacijo (distrikt št. 18 United Mine Workers of America.)

1. Majnerji, ki delajo na kontrakt, zaslužijo dosti več, v nekaterih slučajih dvakrat več, kot pa zlatokopi v zlatih poljih severnega Ontaria, navzlic temu, da so tamkajšnje kompanije uvedle nekakšen bonus sistem.

2. Premogovne družbe gradijo bolnišnice, majnerji pa sami izbirajo in zaposlujejo zdravnike. Tako izbrani zdravniki nimajo napravam poškodovanim delavcem nobenih predhodkov ter so napram njim pošteti. Isti zdravnik, ki zdravi majnerja, zdravi tudi njegovo družino. Zdravniku ni treba posebej plačati.

Zdaj pa pomislite in primerjajte, kako je v tem pogledu v ontarijskih zlatih poljih!

3. Če se majner smrtno ponesreči, morajo vsi majnerji v tistem predelu odložiti orodje in oditi domov. Na dan pogreba je majna zaprta. Vsi unijski člani se morajo pogreba udeležiti.

V ontarijskih zlatih poljih pa v takem slučaju zlatokopi nadaljujejo z delom, kot da bi se nič ne zgodilo.

4. Vsi uslužbenci premogovne družbe, zaposleni v rovu ali

izven rova, morajo biti člani unije. Uveljavljen je najstrožji "closed shop". Vsi unijski prispevki, pristopnine in posebni asesamenti so odvzeti od premogarjeve plače v družbini pisarni ter izročeni tajniku-blagajniku lokalne unije.

Kaj ne, tovariši kaj takega bi vam prav prišlo v ontarijskih zlatih poljih?

5) Majnerji imajo pri tehtnici zaposlenega svojega moža, ki skrbi, da je premog pošteno stehšan in da premogar ni prikrajšan pri zaslužku.

Ali vedo rudarji v zlatih poljih severnega Ontaria, do kakšnega bonusa so upravičeni? Rudar mora pač vzeti tisto, kar mu da kompanija! Tovariši, ali je to pošteno? Sami veste, da ni. Ali bi se dalo temu odpomoči? Pa še kako lahko! Nič drugega ni vam treba, kot pridružiti se uniji, pa bo zadeva z bonusom kaj kmalu drugačna.

6. Ko doseže premogarjev sin določeno starost, ga mora kompanija zaposliti, če je telesno sposoben, seveda. V tem pogledu ima premogarjev sin prednost pred vsemi drugimi, celo pred sorodniki kompanijskih uradnikov.

V ontarijskih zlatih poljih pa kompanije zaposlijo, kogar hočejo. Sinovi rudarjev nimajo nobenih prednosti. Če se jih kompanija ne usmili in jim ne da dela, morajo drugam s truhelom za kruhom ali pa pri-

dejo na relief oziroma jih mora družina preživljati.

7. Vsak premogar ima pravico izbrati si svojega tovariša pri delu, kar je za oba velike koristi in velikega pomena.

Vse drugače je v ontarijskih zlatih poljih. Tam ti izbere rudniški uradnik tovariša, pa če si ž njim zadovoljen ali ne.

8. Odslovlitev majnerja z dela v naših unijskih premogovnikih, je zelo kočljiva stvar.

Lani je manager Kayden premogovnika v Alberti odslovil sedemnajst majnerjev. Med njimi sem bil tudi jaz (Alex Susnar), ki pišem te vrstice. Manager je kmalu po tistem sam izgubil službo, dočim smo bili odslovljeni majnerji, sprejeti nazaj in smo povrh tega dobili še odškodnino.

9. Podkupovanje premogovnih uradnikov je pri nas neznan stvar. Če se pa slučajno kaj takega primeri, napravimo kaj hitro konec.

Kdo ve, kako je v tem pogledu po neunijskih majnah ali pa v zlatih poljih severnega Ontaria? Sliši se marsikaj, toda na tem mestu ne bom razpravjal o tem.

10. Če misli kakšen unijski majner, da se mu krivica godi, se pritoži pri unijskih uradnikih ali pri posebnem odboru. Stvar je kaj kmalu zadovoljivo rešena.

Rudarji v zlatih poljih Ontaria pa morajo marsikatero molče požreti. Kam naj se pritožijo? Kdo jih vpraša, če so s svojim položajem zadovoljni ali ne?

Vidite, tovariši, to je tista velika razlika med organiziranimi in neorganiziranimi delavci!

11. Organizirani majnerji izvolijo varnostne odbore, kateri imajo vsak čas pravico preiskati majno, pregledati, če so stroji v redu, in če ne preti delavcem kakšna nevarnost.

V zlatih poljih Ontaria ni unije in tudi ni nobenih varnostnih odborov. Ko se majner smrtno ponesreči, kompanija enostavno pravi, da nesreče ni bilo mogoče preprečiti. In pripetilo so se že slučajji, ko je kompanija zvrnila krivdo na ponesrečenca.

Toda ko bodo zlati rudniki organizirani, bo v tem pogledu povsem drugače.

12. V slučaju, da ni dovolj naročil za premog, mora kompanija začasnó odsloviti nekaj delavcev. To se pa mora zgoditi na podlagi starostne (seniority) pravice. To se pravi, da so prvi odslovljeni tisti, ki so bili zadnji sprejeti v službo.

V neunijskih majnah pa kompanija v takem slučaju odslovi kogar hoče, ne oziraje se, koliko let je delal zanjo. Ponašava se kompanija najraje zuebi bolehnih majnerjev in takih, ki jim niso povšeči.

To krivico zamore edinole unija odpraviti. Neunijski de-

KANADČANI!

Ako še nimate Blaznikove Pratique za leto 1941, imate še priliko jo dobiti. Stane po 25 centov komad oziroma 5 komadov za \$1.—. Pošljite naročilo na KNJIGARNO "GLAS NARODA", 216 W. 18th St., New York City.

lavec se bodo kmalu zavedli, česa jim manjka in bodo prišli do spoznanja, da je edinole v uniji njihova rešitev. Edinole unija je tisto uspešno sredstvo, katerim si lahko izboljšajo svoj obupen položaj.

Zli se, da bodo rudarji v zlatih poljih severnega Ontaria do konca tekočega leta stoodstotno organizirani.

Nedavno sem govoril s starim rudarjem in sem ga vprašal, kako je preskrbljen za jese svojega življenja. — Ali misliš, da si dovolj dovolj za svojih trideset let dela v majni? — sem mu rekel.

— Delal sem že po vseh večjih majnah v kempu, — mi je odgovoril. — Odkar sem prišel v ta kraj pred petindvajsetimi leti, so tri velike kompanije izplačale več kot 150 milijonov dolarjev v dividendah. Kaj imam jaz od tega? Par zlomljenih reber, majnersko nadubo, eno obleko in barako, ki sem jo dve leti gradil. Da, pa še nekaj imam: ženo in dva otroka. Ko sta mi otroka odrasla, sta vedno več zaslužila kot pa jaz.

— Dve leti, da si gradil svojo barako? — sem se začudil.

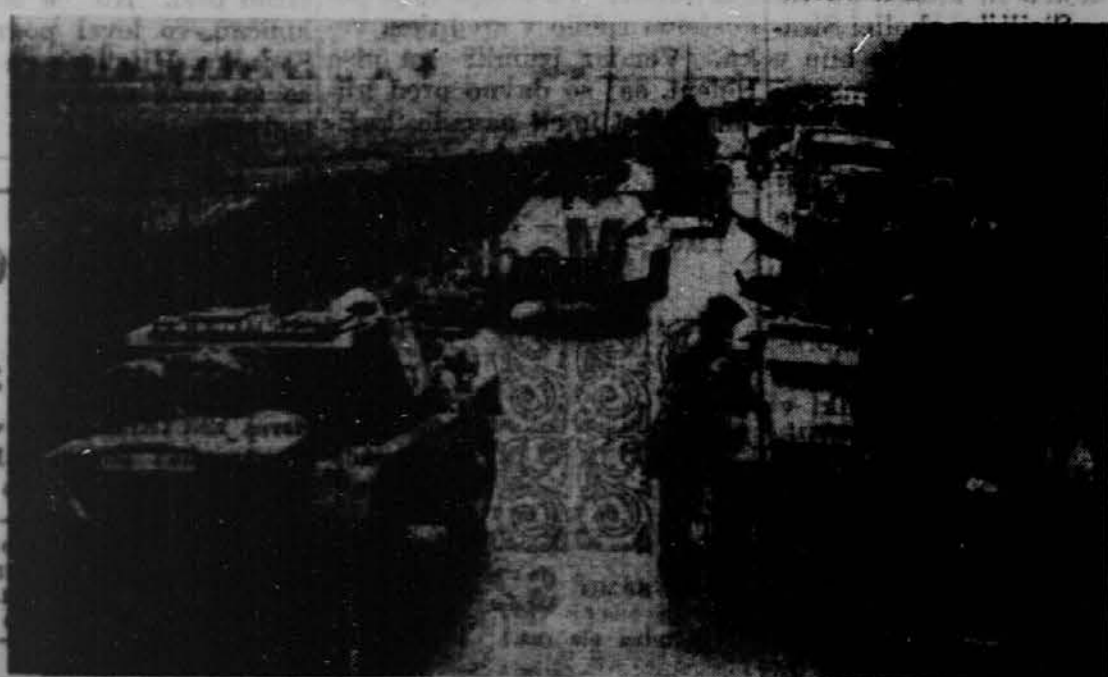
Spočetka mi ne umel, kmalu je pa uganil moje misli. — Barako bi lahko zgradil v dveh tednih ali pa še prej, pa mi je manjkalo denarja. S svojim pičlim zaslužkom si nisem mogel naenkrat nabaviti lesa. Kupoval sem po malem in gradil po malem. Ne morem povedati, koliko so takrat trpeli, moja družina in jaz.

Poslovil sem se od mojega potrtega starega prijatelja in začel razmišljati, če tudi nas, potomce starih majnerjev, čaka ista usoda.

Da, ista usoda nas čaka, če se ne bomo organizirali! Če se organiziramo, se nam pa obetajo boljši časi.

Kaj boste storili, tovariši? Vaša usoda je v vaših lastnih rokah. Le v združenju in slogi boste nekaj dosegli, nezdružene in nesložne pa čaka temna bodočnost!

VEŽBANJE PROTI MOREBITNEMU VPADU

Divizija vojaških truckov in tankov počiva nekje v Angliji o b priliki manevrov za obrambo Anglije. Angleži so sko ro popolnoma motorizirali svoje armado v Angliji in Afriki.

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

MOŽ SIMONE

— ROMAN —

Francoški spisai: CHAMPOL. — Preložil: LEVSTIK.

25

Po nepričakovanem vznemirjenju lady Eleanor je Simona uganila, da se je nevedoma dotaknila opasne točke; toda bilo je že prekasno, da bi se izvila. Sicer pa se ji je nudila prilika, da morebiti razjasni zanimivo vprašanje, ki je ostalo dotlej v ozadju, namreč to, kdo da je njen skrivnostni zaščitnik. Z živo radovednostjo je odgovorila:

"Bil je neki gospod in zdelo se mi je, da prihaja iz gradu.

"Gospod!" je ponovila lady Eleanor; zdelo se je, da se budi vsa njena pozornost. "Pa ne služabnik? Ali veste z gotovostjo?"

"Ne, ni bil služabnik."

"Kakšne vrste človek je bil? Kakšne starosti? Kakšne zunanosti?"

Ta vprašanja so se usipala iz tetinih ust s slabo prikrito nestrpnostjo in celo z nekakim strahom.

"Mlad in zelo velik," je odgovorila Simona.

"Ali vas je videl? Ali je govoril z vami?" je vprašala lady Eleanor in dve višnjevkasti lisi sta se prikazali na njenem, bledem obrazu.

Dasiravno nobeno drugo zunanje znamenje ni razodevalo tega, kar se je godilo v njeni duši, je vendar Simona uganila, da se abira izbruh zadrževane jeze. Ni pa ji prišlo na misel da lahko prikrije to in ono izmed svojih odnosov z neznancom in na slepo srečo je ponovila svoj kratek razgovor z njim mačodane dobesedno.

"Ah, on se predrzne, prepovedovati moja vrata! Najprej naj jih prepove sebi samemu!" je zahropela lady Eleanor ki je začnela težko sopsti.

Vzravnila se je in pokazala svoj visoki stas. Njene ustnice so se stisnile in po njenih jasnih očeh je svignila tista jeklena luč, ki jo je Simona že poznala. Nato se je mahoma obrnila, ozrla se zopet na svoje zagrinjalo, ki se je še različneje zazibalo v doživnem prepihu, napravila nekaj korakov in mirno sedla na prostor, ki ga je zavzemala pred Simoninim prihodom ter pokazala osupli deklici svoj zopet popolnoma brezčutni obraz. Skoro v tistem trenutku je smuknila v salon hišna s tisto diskretno krtačo in tistim tihim korakom, ki so ga bili navajeni vsi prebivalci gradu. Obstala je pred Simonjo, ki se je na znamenje lady Eleanor dvignila in šla za služnjo.

Prekoračili sta dolg hodnik, šli nekaj stopnic navzdol in hodili po drugih stopnicah, ki so pomenjale izpraznjeno nadstropje, po drugih čudovito zaverženih hodnikih, obračaje se naprej in nazaj v vseh mogočih smereh, tako da je Simona zares pozabila pot in sama ni več vedela, v katerem nadstropju, niti v katerem oddeku gradu da se nahaja, ko prišla naposled v nji namenjeno sobo.

Ta soba je bila zelo prostorna in opravljena s tisto ugodnostjo bogatih angleških hiš, ki človeka vedno spominja hotelov prve vrste. Veliki predalniki z zreali, dovolj prostorni za garderobo kakšne kraljice, so stali ob štirih glavnih stenah, medena postelja je bila zelo široka, skoro kvadratna in prekalna miza bi bila lahko služila kakšnemu ministru.

Sicer pa je vodila najmanjše podrobnosti v opravljanju te sobe natančna skrb in brezpogrešen red in da ni bilo še občitni nekoliko zadetosti ter slišati prasketanja oglja v vlažnem kamnu, bi nihče ne bil uganil, da je bila ta soba, v kateri že dolgo ni nihče prebival, z vso naglico pripravljena za nepričakovane gosa.

Vendar pa je Simona čutila le nekak mraz in žalost, ko je ostala v svojem novem domovanju. Vse, kar jo je obdajalo, se ji je zdelo tuje, malodane sovražno, preveliko, prebogato, zasmehujoče in v rogajoče se novozna tsaahu. Z bolestinami nemiro se je vpraševala, kakšna usoda je čaka in kaj se ji bo razodelo v tem zaprtim bivališču, kamor se je čutila presajeno na tako čuden način.

Kakšnim razlogom se uklanja teta, da jo pridruže? Ali je lady Eleanor, kakor je rekel gospod d'Avron in kakor se je dozdevalo po njenih krutih in visokomernih besedah, hudobna ženska, neznožna usmiljena, ženska, ki se pase nad tujim gorjem in si je hotela le podaljšati to zmagoslavje? Ali je nasprotno, ubogo bitje, ki ntu je duševno in telesno trpljenje zagrenilo srce, ki pa je vendar dostopno nekaterim čutom in občutkom, katerih dozdevne sledove je Simona opazovala? Ali je, kot se je dalo soditi po njenih čudnih šegah, njeni kratkobesedni govorici in čudnem načinu njenega življenja, amobolna in ravna-po svoji hipni kaprici, tako da se ne da nič zanesljivega sklepati iz njenih besed in dejanj?

Simona je v neodločnosti, obstala med temi tremi hipotezami; nobene ni mogla popolnoma niti sprejeti niti zavreči. Dozdevalo se ji je, da vidi v lady Eleanor nekaj nerazrešljivega, česar njen oče ne ve in česar morda tudi ona nikoli ne bo spoznala. Sicer pa, ali ni bila lady Eleanor vsepovsod obdana s skrivnostmi? Kdo je bil tisti človek, čegar glas je slišala Simona in razločila njegove besede? In zakaj je lady Eleanor, ki se je razgovarjala z njim, sprejela njegove naveste in jih celo uboga, pokazala nenfimo presenečenje, ko ji je omenila njegovo navzočnost?

Čimbolj je Simona preudarjala, tembolj zapleten se ji je dozdeval položaj in tem negotovješa pot, po kateri je bilo hoditi nji sami. Toda nekaj je bilo gotovega: od lady Eleanor je zavisele življenje in last vseh njenih dragih. Edino sredstvo za njihovo rešitev je bilo to, da se ji prikupi, in to je mala Bretonka z vso odločnostjo sklenila.

Domovina našega kruha

Da je Rusija s svojimi nepreglednimi površinami domovina rži in pšenice, je znano vsakomur. Boj malo pa je znano, da je v Rusiji po vsej priliki tudi prvotna domovina pšenice.

Pšenica je prišla k nam iz Srednje Azije, Transkavkazije ali Turkestana. Preko Kavkaza je romala do severne obale Črnega morja in istočasno v sredozemsko kotlino. Spremljala jo je neznatnejša sorodnica rž, ki je tedaj rasla kot plevel in je bila majhna ter plehkega okusa. Toda ta sorodnica se je razmeram v severnejših krajih sijajno prilagodila, vzcvetela je in je postala pod poljedelčevimi rokami nič manj pomembna žitarica nego ponosna pšenica.

Obe žitni vrsti si ruskih tal nikakor nista osvojili na mah. Njiju pot je bila dolga in težka. Rž je potovala iz Ukrajine na sever od tam spet na jugovzhod in Povolžje in šele tu se je čutila prav doma ali še bolje nego doma. Nekaj podobnega je bilo s pšenico, ki se je v širnih ruskih prostranostih razvila tako, da so jo druge evropske dežele zelo rade uvažale in jo mešale z domačo pšenico. Italija je na primer vedno rada uvažala velike količine ruske pšenice.

Človek bi si mislil, da bi storili Italijani bolje, če bi sami sejali to žitarico namesto da bi jo uvažali. Toda erakomerno toplotno in vlažno italijansko podnebje je pšenici prav tako malo všeč kakor francosko podnebje. V Ameriki je drugače.

Tamkajšnje podnebje je ruskega zelo podobno. Navzlic temu so tam dolgo časa sejali samo tisto pšenico, ki so jo nekoč evropski priseljenci prinesli tja. Ta evropska pšenica je zavoljo ameriške snuhe zelo trpela. Novemu svetu se ni mogla tako privaditi, kakor ljudje. Na zadnje so si izmislili, da bi jo nadomestili z rusko pšenico. Mož ki se mu je porodila ta misel, učeni poljedelec W. A. Carlton, je moral od zasmehljivosti svojih rojakov marsikakšno pretrpeti. Nihče mu ni dal niti prebite pare za njegove poskuse. Izgubil je svoje mesto in je umrl ubog ter bolan nekje v srednji Ameriki, kamor se je umaknil po svojih "brezuspesnih" potovanjih v Rusijo. V resnici je bilo težko smatrati za uspeh, da se je od tam vrnil z nekoliko vrečami pšenice, ki jo je bil na mestu raziskal in preizkušal. Farmariji na, ki jim je to pšenico razdelil, so jo posejali — in po nekoliko letih niso hoteli o kakšni drugi pšenici ničesar več slišati.

Carltonova pšenica je postala najslavitejša ameriška pšenica in si je osvojila prerije Srednjega Zapada.

V Kanado so ruski kmetje sami prinesli svojo pšenico. To so bili tako zvali "duboborci" ki jih je carska vlada zasledovala, ker so se na osnovi svojega verskega prepričanja branili vojaške službe. Kanadski kvekerji in Lev Tolstoj so tem ubogim kmetom pomagali po preselitvi na tujo zemljo — in ruski kmetje so Kanadi bogato poplačali gostoljubni sprejem. Pšenica, ki so jo prinesli s seboj, je postala vir kanadskega bogastva.

Iz ruske pšenice izvirajo tudi najboljše vrste argentinske in avstralske pšenice, ki se širijo tako, da ima Rusija v njih danes močnega konkurenta na svetovnem trgu. Američani so nekatere vrste ruske pšenice tako oplemenitili, da jih je Rusija sama pozneje uvažala iz Amerike.

RUSKA MLADINA V UNI FORMAH IN NA SMUČEH.

Kot neka značilnost Rusije je veljalo dejstvo, da so morali dijaki na ruskih gimnazijah in deloma na vsučiliščih nositi uniforme. Revolucionarno nastrojena mladina — v stari Rusiji pa je bilo na gimnazijah in na vsučiliščih vse revolucionarno in opozicionalno nastrojeno — je smatrala uniformo kot simbol nesvobodnosti in je zavidala drugi evropski mladini, da se je smela oblačiti kakor je sama hotela. Te uniforme je boljševidem seveda odpravil, a sedaj so se v okviru "prememb, ki se dogajajo v Rusiji, nonadno spet pojavile.

Petnajst in sedemnajstletni mladi ljudje stopajo v nove rokodelske in železniške šole ter v tako zvane "državne delovne rezerve" dobivajo uniforme, ki se od nekdanjih šolskih uniform komaj razlikujejo. Med tem ko je stara vlada poleg črne kot temeljne barve ljubila tudi živo srebrno barvo, so izbrani sedaj za vse dele uniforme črno, le gumbi zaponke za pasove črke in številke, ki navajajo vrsto šole in nje kraj, so iz svetle kovine, isto tako odvijal in ključnik kot znak na čepici. Pripadniki rokodelskih šol imajo poleg tega na čepici in ovratniku sukne tenno modro, učenci železniških šol svetlo rdeče pramene. Kako sodi mladina in sovietska javnost o uvedbi prisilnih uniform, ni znano, listi poročajo le to, da se je namesto 600.000 učencev za te šole, kakor je bilo predvideno v vladnih načrtih, javilo dosti več nego milijon kandidatov.

ZALOGA TEH KNJIG JE POSLA

Tem potom naznanjamo, da nam je potekla zaloga sledečih knjig izza objave zadnjega cenika:

- Umirajoče duše, (Ilka Vaste)
- Moje življenje (Ivan Cankar)
- Hubert (Paul Keller)
- Zadnja pravda (J. S. Baar)

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO.

Vsi ruski listi pa delajo v zadnjih časih, in to celo v uvodnikih, propagando za razširjenje zimskega sporta v Rusiji "Izvestija" ugotavljajo, da je car Ivan III. leta 1499 četa, ki so odšle, da osvojijo Ukrajino, dodelil tudi posebne smučke oddelke. V letih 1608 do 1610. se je četa več nego tisoč smučarjev borila proti Poljakom. Danes pa je geslo: "Na smuč! Na drsalke!"

Mnogi krajevni in deželni sovjetski so uredili na šolah tečaje za smučanje. Povsod so predvidene "muške spartakiade", smučke tekme, vsi sportni klubi vabijo učence za smučanje. Ta gesla pa je mogoče izpolniti le deloma, ker je premalo smuč in drsalok na razpolago. Tako imajo v jaroslavskem ozemlju le 2500 parov smuč, desetkrat manj, nego bi jih potrebovali. V Sverdlovsku je sicer tovarna, ki bi mogla izdelati vsem potrebam, a dela prepočasno. Sportni delavci se tudi pritožujejo, da je material, ki ga dobivajo, slab, s smučskih palic odpadajo krplice že po prvem izletu.

PRIPRAVE ZA PRISLUŠKOVANJE V STARIH ČASIH.

V sedanjih vojni imajo med drugimi pripravami tudi velik pomen aparati za ojačevanje zvoka, ki oznanjajo, da se bližajo sovražna letala ali ladje. To so zelo popolni in komplikirani aparati. Zato bi marsikdo mislil, da so izum naše dobe, toda priprave za prisluškovanje, ki so bile tedaj seveda primitivne, so bile znane že v starih časih.

Že slavni italijanski slikar in vsestranski tehnik Leonardo da Vinci, ki je živel v 15. stoletju, je iznašel pripravo za prisluškovanje. To je bila cev, ki jo je prisluškovalec kratkoma vtaknil v vodo, na zgornjem koncu je pa na cev prislomil uho ter je slišal, če se bližala ladja. Podobna cev je lahko služila za prisluškovanje tudi na celini. Zanimivo je, da čitamo v romanu Merczkovskega o Leonardu da Vinci, da je imel vojvoda Ludovico di Moro v svojem gradu posebno prisluškovalno pripravo, ki mu jo je naredil da Vinci, inicer tako zvalno Dionizovo uho, vendar trdi prof. dr. Pancanelli Caizza, da to ni zgodovinsko dokazano. Toda Dionizovo uho je vseeno obstajalo in kažejo ga turistom na Siciliji v okolici Sirakuz. V tistem kraju je bilo v starih časih mnogo kamnočlovkov, ki jih tam imenujejo z grško besedo "latomie". Dandanes so iz teh "latomij" nastali po večini vrtovi, prejšnje čase pa so bile tam ječe. Sirakuški tiran Dionizij si je v 4. stoletju pred Kristusom dal urediti v neki ječi prisluškovalno napravo, da je lahko zgoraj nad ječami poslušal, kaj so jetniki v podzemskih celicah govorili. Dionizovo uho je bila spiralna cevasta votlina, ki je segala iz zgornjih prostorov do podzemskih kleti v obliki hijaka. Zvok ki je prihajal iz kleti, se je med potjo silno ojačil, tako da se sgoraj slišalo, kakor bi ustrelil, če je le v kleti nastal tako slab zvok kakor pri vžiganju vžigalice. Podobne prisluškovalne na-

SLOVENSKO - AMERIKANSKI Koledar 1941

Pestra zbirka kratkih povesti, zanimivih člankov in poljudnih razprav iz zgodovine, zemlje- in narodo-pisja; kratkih zanimivosti iz vseh dob in delov sveta... Informativna knjiga za vsakega rojaka, ki zasleduje svetovne dogodke.

Čitajte zanimiv članek: "O LOVU IN LOVCIH," ki ga je spisal Fr. Troha.

Slovenic Publishing Company

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Cena 50c

Vaoto lahko pošljete v znakih po 2 oz. 3 cente, če prebivate v Združenih državah.

Posebna priloga:

Trije zemljevidi v barvah: EVROPA LETA 1914; EVROPA PRED SEDANJO VOJNO; EVROPA L. 1940

NAROČITE GA ŠE DANES

Slovensko Amerikanski Koledar za l. 1941, Velika Blaznikova Pratika za l. 1941, in Priročni Atlas (38 barvanih zemljevidov) — vse skupaj \$1.

prave so si dali instalirati v svojih stanovanjih tudi mogočni oblakstniki in državniki, da so lahko prisluškovali javnemu govoru. Številne popise takšnih priprav najdemo zlasti pri nemškem jezuitu patru A. Kircherju v 17. stoletju, ki pripoveduje, kako je sam odkril takšno napravo. Ko je obiskal nekega alkimista, je opazil, da drži iz njegovega laboratorija v podzemskem prostoru navzgor postopno se zožujoči dimnik. Kircher je bil presenečen, tako dobro se je slišalo iz tega dimnika, če je kdo govoril v podzemskem prostoru. Na podlagi tega odkritja je izdelal prisluškovalne priprave v večjih prostorih, ki so se dobro obnesle. Kot zabavni izum opisuje Kircher, tudi kamnito ali leseno človeško glavo, ki je govorila in pela. Pod njo je bila namreč skrita cev, napeljana iz drugega prostora ali z ulice. Ko so pred to cevjo peli ali govorili, je glas prihajal iz kamnite ali lesene glave kakor dandanes iz zvočnikov.

TRAGIČNA SMRT ZDRAVNIKA NA LOVU.

Celjski veletgovovec Daniel Rakusch je priredil na svojem lovišču v Košnici pri Celju lov na zajec in srne. Lova, ki se je pričel zjutraj, se je udeležila večja družba iz Celja in zdravnik dr. Lichtenegger iz Šoštana. Ko so priredili pogon, je pritekla jazbec proti mestu, na katerem je stal dr. Lichtenegger. Lovec je pomeiril in obstrlel jazbeca. Ranjeni jazbec je tekkel po hribu navzdol v dolino, kjer je stal 51 letni celjski zobni zdravnik dr. Bruno Sadnik. Dr. Sadnik je s puško v roki pohitel za jazbecem. Ko je tekkel že skoraj 250 m, se je na vzpetini očitno naslonil na puško. Puška se je sprožila, in naboj zadel Sadnika v desno stran prsi. Ko je bil pogon končan, so lovec pogrešili dr. Sadnika. Hiteli so ga iskati in so ga našli na kraju nesreče mrtvega.

The Modern Encyclopedia

KNJIGA VSEBUJE: 22,000 RAZLAG in 1200 SLIK. Najnovejša svetovna ENCYKLOPEDIA, v kateri more vsako kakorinega koli politika najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko. KNJIGA VSEBUJE 1334 STRANI in JE OKUSNO V PLATNO VEZANA — SKORO NEVELJETNO JE, DA JE MOGOČE TAKO NAJPOPOLNEJŠO KNJIGO DOBITI ZA TAKO ZMERNO CENO. CENA SAMO \$2 (Poštnina plačana.)

KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street, New York, N.Y.

Poleg poučnih knjig, muzikalij, igre, pesmi itd. imamo v zalogi dosti nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

v krasni vezi importirane iz starega kraja...

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani vezava umetno 25c.

KVIŠKU SRCE 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani v belem celolidu 30c.

značni cen. Zaloga pa ni opešno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli z njimi postreči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO) Key of Heaven fino vezano 25c v umno vezano 35c CATHOLIC POCKET MANUAL v fino umno vezano 1c.

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki cen, jih tudi moremo prodajati po gori o-

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.